

Handleiding

Zaagwespen beheersen met vanglinten in appel en peer

In appel en peer kunnen zaagwespen veel schade geven. De eieren worden gelegd voor en tijdens de bloei in de bloembodem. Na uitkomen tasten de larven na de eerste vrucht, ook nog 2-3 andere vruchten in het cluster aan. Zaagwespen worden aangetrokken door de witte kleur van de bloemen. Al vele jaren worden witte kruisvallen gebruikt om de vlucht waar te nemen. Een innovatieve methode is het vangen van zaagwespen op witte plaklinten om de populatie te verminderen. De linten zijn aan beide zijden belijmd. In het project 'Innovatieve duurzame fruitteeltsystemen in Zeeland' is gekeken naar de effectiviteit van het wegvangen in appel- en perenboomgaarden. Er is met verschillende aantallen linten per hectare gewerkt. De schade werd aanzienlijk verminderd door linten op te hangen. Voor appelzaagwesp werd in de experimenten een vermindering van de schade gevonden van 65% tot 91%. In peer was de werking vergelijkbaar, of zelfs beter.

Wel of niet linten ophangen?

Bepaal op basis van de schade in de voorgaande jaren of het nodig is om linten op te hangen. Als op het bedrijf al jaren zaagwesp een probleem is, dan heeft het zin om linten op te hangen. Controleer vervolgens aan het einde van de bloei het aantal eiprikken in de bloemclusters om te bepalen of een aanvullende behandeling nodig is.

Aantal linten

Gebruik circa 125-150 linten per hectare. Bij meer linten worden minder zaagwespen per lint gevangen, en het totale aantal gevangen zaagwespen per hectare blijft gelijk. Ook de vermindering van de schade is vergelijkbaar. Alleen bij extreme aantallen te verwachten zaagwespen of heel weinig bloemknoppen kan het ophangen van meer dan 125 linten zinvol zijn.

Moment van ophangen

Hang ruim voor de bloei een witte kruisval op om te controleren of de zaagwespen al vliegen.

- Appel: hang de lijmbanden op circa 1 week voordat de eerste bloemen open zijn (BBCH 59-60). Via het appelzaagwespmodel Rimpro wordt het eerste moment van de vlucht voorspeld.
- Peer: hang de linten op in het muizenoorstadium (BBCH 54), al voordat de bloemen los staan. Relatief is dit veel eerder dan bij appel. Het is belangrijk om bij peer eerder te starten met het ophangen van de linten omdat perenzaagwesp eerder vliegt, én ook in een eerder stadium van de knopontwikkeling haar eitjes af kan zetten!

- Hang niet te vroeg op in verband met wegwaaien en vervuiling door zand- en stofdeeltjes.

- Verwijder de vanglinten kort na de bloei om te voorkomen dat bijen en natuurlijke vijanden vastkleven.

Appel: roze knop stadium
BBCH 59

Peer: op tijd: muizenoor te laat: witte knop
BBCH 54 BBCH 56

Conference 18 maart 2024
perenzaagwesp vloog al

Innovatieve Duurzame fruitteelt is een gezamenlijk project van:

Verdeling over het perceel

Hang de linten verspreid over het perceel op, in kruisverband voor een maximale dekking. Hang de linten op in elke rij, om de rij, of per twee rijen (om en om twee rijen wel en twee rijen niet).

Alle rijen: aantal bomen/ha gedeeld door 125-150 (bij 3000 bomen → elke 24^e of elke 20^e boom).

Indien om de rij/per 2 rijen: de afstand in de rij is kleiner (→ elke 12^e of elke 6^e boom).

Hoogte

Zaagwespen worden zowel hoog als laag gevangen. De hoogte kan worden aangepast aan de draden van het plantsysteem. Bevestig de vangbanden verticaal tussen de dwarsdraden. Dit kan van boven naar onderdraad, of als er een draad tussenin zit van boven naar midden, of van midden naar onder.

Ook is bevestiging aan de jukdraden mogelijk. Gebruik voor bevestiging aan de hoge draden een hoogwerker.

Appel middendraden

Peer aan midden- en jukdraad

Peer boven- en onderdraad

Als er geen draden aanwezig zijn, kunnen extra draden worden gespannen (bijvoorbeeld in oude perenbomen). Daarvoor kunnen bijvoorbeeld kunststof gewasdraden worden gebruikt.

De experimenten zijn uitgevoerd met verticale linten, maar de linten kunnen ook horizontaal boven de bomen worden gespannen. Ze vangen dan wel meer wind en er zijn meestal extra palen nodig voor bevestiging. Als er een hagelnet aanwezig is, kunnen de linten ook worden gespannen tussen de palen van het hagelnet. Zorg ervoor dat er geen takken voor de lijmbanden zitten of eraan vastkleven.

Benodigheden

- Lint. Meters lint = lengte van het lint x aantal linten. Voor overlap ca. 0,5 m per lint extra.
- Handschoenen (lint is kleverig). Of vooraf handen en gereedschap insmeren met olie.
- Goede nietmachine met voldoende nietjes in voorraad.
- Draaistok met splitpennen waarop de rol met lint kan draaien.
- Scherp mes met afgeronde punt of scherpe schaar.
- Ophanghaken aan draaistok, nietmachine en mes om ze op te kunnen hangen aan de draden.
- Olie of groene zeep om handen en gereedschap na afloop schoon te maken.

Zet de rollen voor gebruik enkele dagen warm bij kamertemperatuur voor beter afrollen en om te voorkomen dat de lijm aan één zijde gedeeltelijk loslaat.

Draaistok met splitpennen en niettang

Innovatieve Duurzame fruitteelt is een gezamenlijk project van:

Innovatieve duurzame fruitteelt Zeeland

Zaagwespen beheersen met vanglinten in appel en peer, december 2024

Bevestiging

Vouw de linten ruim om de draad en niet ze goed vast (nietjes in alle 4 de hoeken).

Hoogwerker: één persoon op de hoogwerker om het lint aan de bovenste draad vast te maken en één à twee personen voor het vastmaken aan de onderste draad. Begin bij de bovenste draad en ga omlaag naar de onderste draad. In één doorgang kunnen de linten in twee rijen tegelijkertijd in kruisverband worden bevestigd (links en rechts).

Bij lage draden kan vanaf de grond worden gewerkt. Gebruik een steekwagen waarop de rol kan draaien met daarop een bak voor niertang en mes. Er zijn ook telers die de rollen bevestigd hebben in een plukkemmer, waarin ook niertang en mes een plaats krijgen.

Twee draden. Eén boven en één onder. Ca. 2,5 m per lint

Bevestiging aan middendraad en jukdraad. Ca. 0,75 m per lint

Kosten

- Arbeidsuren: bevestiging linten circa 6-8 uur/ha, afhaken linten circa 4 uur/ha.

- Lint: hoeveelheid bij 1 meter tussen draden = $1,5 \text{ m/lint} \times 125 \text{ linten/ha} = 187,5 \text{ m lint/ha}$.

Kosten lint: CATCH-IT 154 € incl. BTW voor 200 m. Korting bij grotere afname.

Totaal kosten: 318 tot 354 €/ha (10-12 arbeidsuren à 18€/uur = 180 - 216€ en 187,5 m lint à 0,77€/m = 138€)

Waar te bestellen

De vangbanden worden geleverd door de firma Andermatt Nederland en zijn te koop bij Andermatt en diverse toeleveranciers. CATCH-IT is een witte, dubbelzijdig belijmde vangband (100m x 15cm) voor de intensieve monitoring van zaagwespen in appel en peer.

Meer informatie

Over het project Innovatieve duurzame fruitteeltsystemen [link](#)

Bekijk de video over het ophangen van de linten [link](#)

Deze handleiding is onderdeel van in totaal zes handleidingen die zijn gemaakt in het project 'Innovatieve duurzame fruitteeltsystemen' (gefinancierd door de provincie Zeeland/EU-Landbouwfonds POP-3)

Innovatieve Duurzame fruitteelt is een gezamenlijk project van:

"Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland".

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

